

Nemzeti Kulturális Alap

2021-ben múzeumunk sikeresen pályázott a Nemzeti Kulturális Alap Múzeumi Kollégiuma által kiírt „állományvédelem, restaurálás valamint állományvédelmi, restaurálási tevékenységhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése” témában. A 600 000,- Ft elnyert támogatási összegből az 1985-ben Béres Béla múzeumunknak adományozott közel 800 000 darabos gyűjteményének eddig még a közönség által nem látott, raktárban pihenő darabját állítottuk helyre Szendrei Nikolett restaurátorral. A **plascsenyica** (sírlepel) a múzeum 2023-ra megújuló Béres Béla állandó kiállításunk egyik darabja.

Műleírás:

A vászon hordozóra száradó olaj kötőanyaggal festett sírlepel (Plascsenyica) állapota nagymértékben veszélyeztetett volt. A vékony alapozó és festékréteg a természetes öregedés és egyéb környezeti hatások, használat következtében kiszáradt, meggyengült, kagylósan berepedezett és nagymértékben lepergett a hordozóról. A festékréteg érintésre pergett, a vászon hordozó nagymértékben meghullámosodott, eldeformálódott, apróbb vászonhiányok találhatók.

A sarkokban a négy evangélista ábrázolása látható, a felső két sarokban Márk és János evangélista ábrázolása hiányos állapotban volt. A széleken futó festett aranyozott felirat a lepel tetejének jobb szélén nagymértékben hiányzott, itt korábban a hordozót festékekkel átfestve javították. A hiányos festékrétegen megsárgult lakkreteg és felületi szennyeződés és a használat következtében felkerülő viaszcsseppek voltak láthatók.

A széleket körben aranyozott fémszálal rojt és 4 db bojt keretezi. A rojt több helyen hiányos, néhol meggyengült, felületét korróziós réteg fedi.

Restaurálás menete:

- *Szétbontás:* A széleket keretező rojt és bojtok levétele
- *Feszítőkeretre helyezés:* Ideiglenes feszítőkeretre helyezés, a szélekre a vászonhordozó hátoldalára ömledék ragasztóval rögzített vászoncsík segítségével.
- *Felületi védelem:* A festékréteg nagyon rossz állapota miatt a kagylósan berepedezett, érintésre is pergő festékréteg leragasztása zselatin 7%-os oldatával átitatott japánpapír felragasztásával történt. A felület megszáradása után a vászon kisimult, a festékréteg rögzült, a leragasztás eltávolítása következett.
- *Tisztítás:* A felületre csöppenő viaszcsseppek eltávolítását mechanikusan (szikével), majd lakkbenzinnel távolítottam el. A megsárgult lakkreteg és felületi szennyeződések eltávolítása Selektonnal és etanollal történt.
- *Levétele a feszítőkeretről:* A szélekre ragasztott vászoncsíkok eltávolítása
- *Konzerválás:* Foltbenzinben oldott Beva 371 műgyanta 20 %-os oldatával történő beecsetelés után vákuumasztalonon rögzítve

- *Élberagasztás:* A szakadások és vászonhiányok élberagasztása poli-vinil acetát alapú ragasztóanyaggal. A hiányok pótlása az eredetivel megegyező vastagságú, alapozott lenvászonnal történt.
- *Esztétikai kiegészítés:* A festékréteg lepergett folytonossági hiányainak kiegészítése rugalmas tömítőmasszával (hegyi kréta, coletta, hármás keverék, méz).
A kitömített felületek alá akvarellezése után lakkozás terpentinben oldott dammárgyantával. A retusálás beilleszkedő és megkülönböztető olaj retussal készült a felülettől függően. A felső szélén a felíratnál található nagyméretű hiány felirata nem lett kiegészítve. A felső szélén bal és jobb oldalon látható evangélista, János és Márk alakja töredékesen maradt meg. Az esztétikai egység miatt az evangélisták kiegészítését megkülönböztető retussal egészítettem ki. A hiányzó felirat nem került kiegészítésre.
- *Rojt, bojtok tisztítása:* Zsír-alkohol szulfátos mosófolyadékban, tamponálva, majd formára igazított szárítás
- *Összeállítás:* A kitisztított rojtok, bojtok visszavarrása

Szederkényi Nikolett

Festő-restaurátor művész, rest.szakértő

Rest.névj sz: F1-397

Műemléki restaurátor szakértői nyilvántartási szám: 210095

